

LUNSJ MED FAG

Hønsesorghum

GRATIS WEBINAR 7. februar KL. 11. 00

Hvorfor ble 2023 et godt år for hønsehirse?

Hønehirsen var tilstede

- Hønehirsen var tilstede før sesongen 2023!
 - Unntak hvor det er sådd importert frø "forurenset" med hønehirse
 - Disse vil ha spredte enkeltplanter jevnt fordelt
 - Alle steder med roser eller ujevnt bestand med hønehirse har hatt den i åkeren fra tidligere.
 - Unntak ved spredning med talle eller spredd med tresker året før..

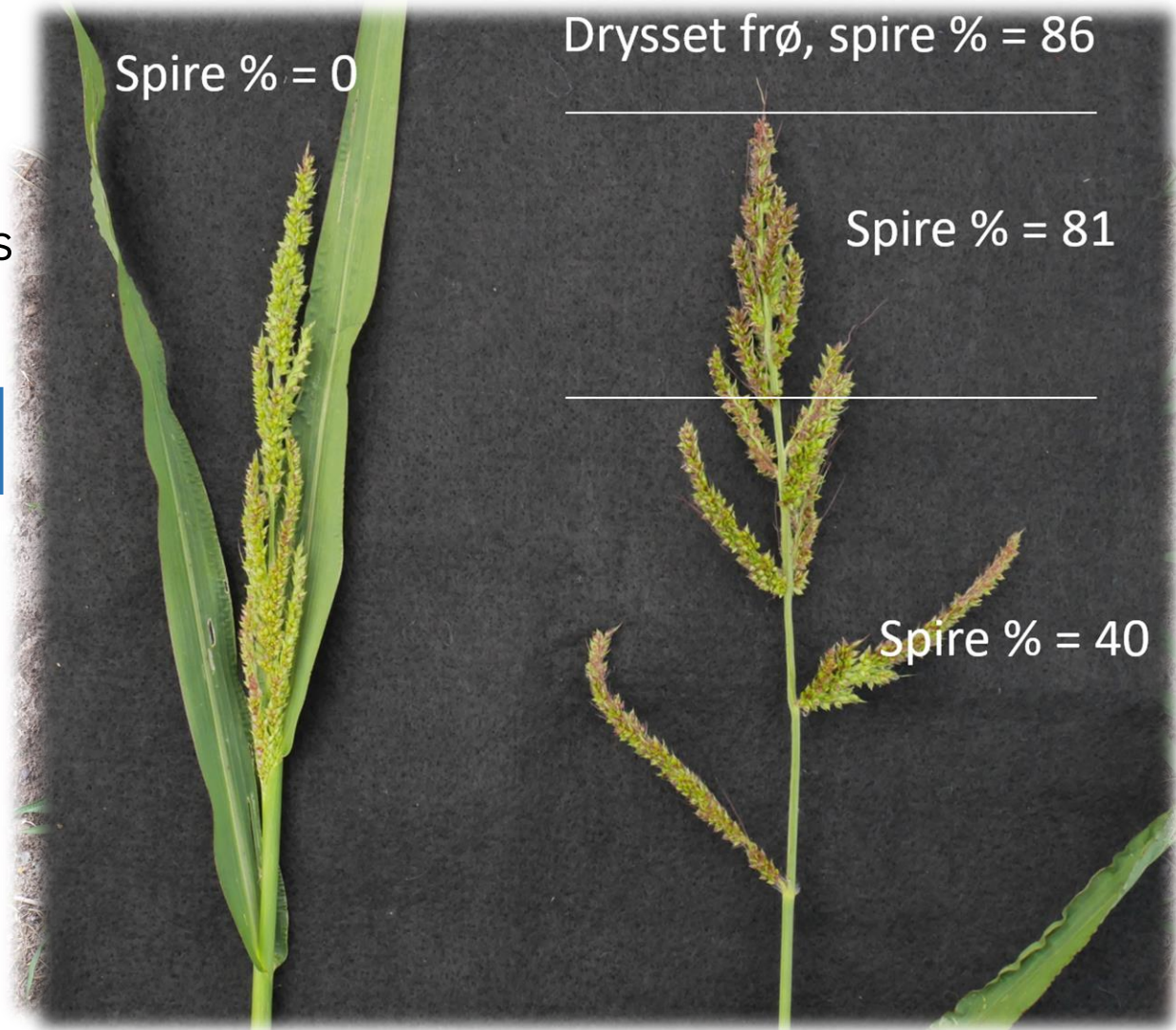
Hønsesirise - biologi

- Ettårig
- Spiretreg - krever hvileperiode
 - ingen høstspiring
- Stimuleres til spiring av lys
 - tykk åker gir mindre spiring
- Krever "høg" temperatur for å spire, 13-15°C
 - Normalt seinere spiring i forhold til korn
 - Spirer over lang tid
- Stort sett spiring fra 0-2 cm dybde
- Tåler tørke godt etter etablering (må ha fuktighet for å spire)
- Tåler vassmetta jord

Hønsesirise, biologi

- Busker seg sterkt når den har god plass
 - Opp til 70 buskingsskudd på frittstående plante
- Busking hemmes sterkt i tykk åker/eng
- Starter blomstring før hele akset er ute
- Setter aks fra bladhjørner i tillegg til hoved- og buskingsskudd
- Ca 400 frø pr aks (gjelder store aks)
- Minst 2000 frø/plante
- Spiredyktige frø i jorda etter 10 år

Derfor ble det mye hønsehirse

- Dårlig vekst i åkrene → glisne åkrer som dekte dårlig
- Tørke
 - Eventuelt dårlig effekt av ugrasmiddel mot hønsehirse i tillegg

Ideelle konkurranseforhold for hønsehirse!

Stor spiring av
hønsehirse 15.mai i
2018

Hva skulle vi ha gjort i høst?

- Ingen jordarbeiding → hønsehirsefrø på jordoverflate blir spist av fugler, mus og insekter
 - I forsøk i NIBIO-prosjektet Ecrusli ble 31 % av frøet spist der det lå åpent på bakken mens bare 6 % ble spist der det var et bur rundt frøet¹⁾
- Frø som ligger over vinteren på jordoverflaten kan angripes av sopp som ødelegger spireevnen
- Frø som pløyes ned konserveres
- Lett harving fører ikke til frøspiring, hønsehirsefrø krever en hvileperiode.

¹⁾ Therese W. Berge, NIBIO: Predation of weed seeds (*Echinochloa crus-galli*) in spring cereals in SE Norway)

Dette kan vi fremdeles gjøre

- Reingjør treskeren godt før neste sesong!
- Bruk kompressor med mye luft, 4-5 m³ luft/min

Veiledningshefte

<https://www.froavlerlaget.no/en-rein-tresker-sprer-ikke-ugras/>

Instruksjons video:

https://youtu.be/2eFWnsN_bd4

Slik ser det ut
første året etter spredning av hønsehirse med tresker som ikke var reingjort

Før vekstsesongen -lag en strategi

- Hva dyrker du hvor
- Unngå spredning av hønsehirse til flere steder- riktig rekkefølge på såing og høsting
- Bruk og spredning av talle?
- Leiekjøring for andre og leie av andre
 - Er det hønsehirsefritt der du tresker/samler halm hos andre
 - Er den treskeren du leier inn reingjort?
- Plantevern - hvilke direkte tiltak kan brukes
- Etter høsting, høstkorn, korn i stubb, fangvekster?

Tiltak med dyrkingsteknikk

- Ligger forholdene til rette for god vekst?
 - pH
 - Drenering
- Såvare - arter, sorter, importfrø
 - Unngå importfrø - hvilken risiko er det for å få med hønsehirse?
 - Kvalitet på såvaren er viktig, god spiring - tett åker
 - Såmengde
- God struktur i jorda ved såing
- Ingen sprøytespor i åker med hønsehirse - ingen lysåpning for hønsehirse
- Ugrasbekjempelse
 - Luking? Kjemisk? Ugrasharving?
- Vi kommer aldri utenom luking - sjekk åkeren!

NIBIO "Robust"

Standard
pollinatorblanding
med importert frø

Hvilke vekster?

- Vårbygg og vårhvete - Flere kjemiske midler er mulig å benytte
- Ingen ugrasmidler i havre - men havren er tett og konkurrer godt
- Høstkorn konkurrerer godt fra våren av - lite spiring av hønsehirse
 - Åpne felter gir gode forhold for hønsehirse
- Oljevekster/belgvekster
 - Mulighet for bruk av effektive midler
- Lite/ingen hønsehirse i frøeng
 - Gjenlegget kan være en utfordring
- Eng til fôr konkurrerer godt når den har rask gjenvekst, men dårlig i tørkeår

Kjemiske midler mot hønsehirse

- Korn
 - Ingen midler kan brukes i havre!
 - Puma Extra fram til strekning, også ved gjenlegg/underkultur med kløver, engsvingel, strandsvingel eller raigras.
 - Axial kan brukes fram til flaggbladet er synlig.
 - Hussar OD/Hussar Plus OD aktuell dersom hirsene har spirt ved sprøytetidspunkt.
 - Attribut Twin, har både jord- og bladvirkning, seinest ved 2-bladstadiet i kornet. Kun vår- og høsthvete!
 - Broadway Star bare i vårhvete - kan ha god effekt
- Oljevekster
 - Select + Renol, Agil/Zetrola, Focus Ultra
- Erter og åkerbønner
 - Fenix før oppspiring har noe effekt, usikkert som bladherbicide (ikke tillatt i åkerbønner etter oppspiring)
 - Select + Renol, Agil/Zetrola, Focus Ultra. Kun Agil/Zetrola tillatt i åkerbønner.
 - Boxer (jordherbicide) - tvilsomt om den har effekt.

A wide-angle photograph of a lush green agricultural field. In the foreground, there is a dense field of green crops, possibly wheat or barley. To the left, there is a strip of taller, more varied vegetation, including some white flowers. In the background, a bright yellow strip, likely a field of rapeseed, stretches across the horizon. Beyond that, a dense forest of evergreen trees is visible under a clear blue sky. The text "Lykke til med vekstsesongen 2024" is overlaid in white on the green field.

Lykke til med vekstsesongen 2024